

V-12.

Etteütluuse vihk.

Agathe Taras.

PEDAGOOGIKA
ARHIIVMUSEUM 32 lk + kinnituspaber
FOND K 45606-4

Etteütlus. №1.

11. 8 33. a.

Haavad tikkusid mädanema.

Tukkurad järved kadusid utta.

Väike Miku tõi tiku ja istus
pliidi ette, et teha tuld. Meie
söitsime piki maanteed. Laenu

anti rüügentnikkudele ja asu-

nikkudele. Tuppä kutsuti kaks

külmetunud^t. Kolm haavatut^d

sõdurit paigutati haigemajja.

Torm ajas kaldale kaks hukku-

nut^d laeva. Varssi jõuame ka

meie pärale. Kas alkohol on kah-

julik? Mina, Hans Rebane, läksin

koju. Järv helkis, kui häbe.

2
Vigu.

Tuppa kutsuti kaks xilmetune^tst.
Kalm haavatu^dt sädurit paigutati
haigemajja. Torm ajas kaldale
kaks hukkunut ^{d laeva} ~~st~~ Mina, Hans Reba-
ne, läksin kaali ^{ja}. Järv helkis kuu
hõbe.

20. X 33a.

Etteütlus. A. S.

Õpilaste hulgas oli eestlasi, venelasi,
sakslasi ja rootslasi. Et ära hoi-
da eksimusi, on tarvis ettevaatusi.
Õpilane ostis üht raamatut.
Karralik asunik korraldab oma
põlde. Ema tõi saiajahu ja tegi
saia. Teekäija astus pikki teed.
Kuule juttu "ütles Jaanep! Ma ei

tahtnud mängima hakata. Kaks vigas-
 tatud õpilast jäid koju. Uppuvat
 looma pole kerge päästa. Kaks
 jalutut^t istusid ja kerjasid. Metsas
 süttisid leegid, ja suits tõusis
 kõrgele. Ärge ostke niisugust mait-
 setut mööblit! Iga vana isa ei
 ole veel vanaisa.

Vead. 4-
 Et ära hoida eksimusi, on tar-
 vis ettevaatusi. Tee käija astus
 piki teed. „Kuule juttu,“ ütles
 Joosep. Kaks jalutut istusid ja
 kerjasid. Ärge ostke niisugust
 maitsetut mööblit!

4
28. X 33. a.

Etteütles. № 3.

Saare talu tagakamber on pi-
me. Aknad on kaetud et val-
gus sisse ei paistaks. Üks es-
ja tagakambri vahel on kin-
ni. Iga kord kui seda ava-
takse sünnib see tasa, tasa.
Käiakse kivi varbail. Perenai-
ne on kurb, teiste näod tõ-
sised. On öö... Tagataas põ-
leb väike äälamp ja saa-
dab oma nörka valgust roo-
di poole, milles magab hai-
ge Arno rahutut und. lõpeks
lubas isa kutsuda tohtri.
Kõik hoiarvad haigestunud

Arnot. Kaabertalus ei ole ~~stt~~
 ühtegi haigestunud.

4-

Vead.

Perenaine on kurb, teiste näod
 on tõsised. Lõppeks lubas isa kut-
 suda tohtri. Kõik hoiaavad haiges-
 tunud Arnot.

Etteütlus. #4.

18. XI 33. a.

Kõige ilusamad maasikad nopi-
 takse kõige varem. Parema aeg-
 sasti ette vaadata, kui pärast
 kahetseda. Oli nii vara, et keek-
 ki tukkus. Hiiredki armastavad
 maasikaid. Ühesibbilisi sõnu ei
 poolitada. Helme mäisast ee-

6
mal, nōnda rāākis isaisa,
seisab maantee äärel suur
kivi. Ta ruttab, kukub vahel
ja lippab ja nüüd tallutas
ta ema kättpidi aeda depa-
triinu jalutab roosivarrel.
Oli nii hää, et väsimust ei tund-
nudki. Numbrid, mida meie tar-
vitame, on araablastelt laena-
tud. Kolmele vigastatud tööli-
sele anti arstiabi. Kolme vigasta-
tut aidati. Tulnut tervitati.
Tulnud külalisi tervitati. Lohu-
tage pettunud ja rõhu-
tud sõpra. Haiglasse taime-
tatati kolm
vigastatud töölist

5.5.1941
H.

Vigu.

Parem aegsasti ette vaadata,
kui pärast kahetseda. Oli nii
vara, et kukki tukkus. „Helme
mäisast eemal,“ nõnda rääkis
isaisa, „seisab maantee äärel
suur kivi.“ Ta nuttab, kukub
vahel ja lippab. Ja nüüd talu-
tas ta ema kättpidi seda. (Se-
patriinu ja). Numbid, mida
meie tarvitame, on araablas-
telt laenatud.

Etteütluus. № 5

27. XI 33. a.

Tuppa kutsuti kaks külmetunud.
Tuppa kutsuti kaks külmetunud
reisijat. Korda rikkusid kolm

jäänut. Kõik mõõtsid teravate
 pilkudega tulnust. Mõni peab jään-
 nud surruks. Surru ei saa
 enam arstida. Mite elatanut on
 teie peres. Kõneldes tuleb me-
 de häätahtlikku kadunud. Tapa-
 aetud jooksid hirmuga metsa.
 Aidake ometi seda vaevatud
 ja rõhutat. Poisid olid üpris
 rõhutatud ja vaevatud. Kurb oli
 näha toda rõhutat. Teehitus
 nõudis palju kulu.

Pigu.

~~12. II~~

Helme mõisast aenal, "nän-
 da kääkis isaisa, "seisab maan-
 tee ääres suur kivi." Mõni peab

joobnut seenuks.

Etteütlus. № 6.

9. XII 33.a.

Sün sãlmiti sõpruse side-
meid. Soojal suvel supeldakse
hoolega. Nüüdul niidetakse. Kuis või-
detakse, sääl väidetakse. Põldu
äestatakse. Meil kavatselakse uut
elumaja ehitada. Miks ei lõpetada
kaasolekut? Tänavamannal süttisid
tuled. Joobnud isikud rikkusid
korda. Malli abil mõõdetakse nur-
ki. Lubatagu paar sõna aval-
dada. Ka mina olin su sõbra
jutust hämmastunud. Meie peres
on neli täiskasvanut. Meie pe-
res on kaks juba täiskasvanud.

Kus on sinu kaks armastatud
sõpra? Sajad haavatud ja sur-
nud lamasid maas jäänud rik-
kused korda. Täna on tükk tööd
tehtud.

4.

Vigu.

Kus väideldakse, sääal väidetak-
se. Miks ei lõpetata koosolekut?

5.134.a.

Etteütlus, § 7.

Peeti ägedat lahingut. Lahin-
geväljale jäi mitu surnut ja
raskesti haavatut. Õpimeduses
toodi lahinguväljalt ära ka sur-
nud ja raskesti haavatud. Haava-

tud saadeti haiglasse, suriti mae-
ti. Nälginud sõdurid said toitu,
mida jagati ja mille juures ei
unustatud ühtegi nälginut. Puhas-
tati ja seati korda üht päästetud
kaⁿurit ja teisi relvi. Päästetud
olid röömsad. Ühte päästetut ja
vahvasti väidelnud kanti kätel.

Surma saanute hulgas oli ka
kõigile väga armas noormees.

Kadunud jäi leinama lesk ema.

Pikne (lai) lõi suurde kivi Saar-
lased röövisid sakslaste kaubalae-
ve. Neil mängitakse üht draamat.
Exemiidid ehk üksiklased elavad
üksiklase elu.

1,5 ¹⁰/₄

Vigu

Ühte päästetud ja vahvasti väideldud kanti kätt. Surmasaanute hulgas oli ka kõigile väga armast noormees

15. I 34. a.

- Etteütlus. #8.

Tuul

- Tuul otsis enesele kodu. Puhus siia ja teisale, et kas vahest ei oleks kohta, kus võiks puhata.
- Kõla ühte puhku! Kodu vaja, kodu, kus võiks natuke istuda ja mõelda või ka magada. Paluks kodu-paika haavalehilt, viljakärtelt, korstnalt, aga ei enesel püsi kuskil.
 - Lõpuks vihasekski, murdis veskitüüva

ja laevamasti, pillutas pilvi, näpistas valaskalurite nina, keerutas täravatel inimestele liiva otse silma ja suhu — hiilis igalepoole, läbi sulastemaja seinaprao haige naise ette, kartsutades külmas toas huuli, kui laual ei näinud muud kui suutäie leiba ja palveraamatu...! Tast sai igalepoole. Kuhuigi ei jää ta paigale.

Rehvata mindi vaenlase kallale. Seda oodatut ei tulnud. Tundras kihutasid eskimod mööda piki, lumiseid välju.!

Keegi puudunud õpilane olevat teinud suuski. Kui mõnigi õpilane ootas puudunud kooli.

- Kes hävitaks selle põlatud sõja?

Elujuti valisime kaks kroonikut.

~~H.N.
H=~~

Vigu.

Puhus süda ja teisale, et kas
vahest ei oleks, kuis võiks puhata.
Kola ühtepuhku. Palus kodu-
paika haavalehilt, viljakõrtelt,
korstnalt, aga ei enesel püsi
kuski. Läks vihasekski, murdis
veskitüve ja laevamasti, pillutas
pilvi, näpistas valaskalvite rina,
keerutas tänavatel inimestele liiva
otse silma ja suhu — hüüis, igale

pool^e läbi sulastemaja ^{seirapaa} haige naise
 ette, kartsutade^s külmas toas huuli,
 kui laubal ei näinud muud kui
 suutaie leiba ja polve raamate...!
 Tast sai igale poole. Tundras kihuta-
 sid eskimod mööda pikki, (lumevälju)
 lumiseid välju. Kes hävitaks selle
 põlatud sõja?

Etteütlus N 9.

Otsiti up^{ny}inut. Otsiti up^{ny}inud
~~kurvit~~. Mõni peab joabnut surnuks.
 Nälginud inimesed olid kurvad.
 Joabnud kalurid paigutati aresti-
 majja. Arge astke niisugust maitse-

Kuup. !

tut mööblit! Mitu elatanut on teie peres?

Tervitati kihlatut. Mu meeleolu oli kaht

1 karistatud^t nähes väga rõhutatud. Arst
ravitses mu vigastatud sõrme. Aidati
vigastatut. Aitasime armastatud sõpra.

Tägaastud jaoksid hirmuga metsa.

Täna on tükk tööd tehtud. Lõpmatuks
valud täitsid mu rinda. Ma tahtsin

~~(äretut)~~ näha ääretut merd. Vihma-

niisk langes vastu ta värvitut pakske.

Ärgem elagem kõlbmatut elu! ütles pastor.

1 Karistati üleannetut¹ poissi. Me laulame
sõnatut Paulu.

3, 5 N.
4 =

Vigu.

31. I 34. a.

Otsiti õppimist. Otsiti uppunud kalu-
rit. Jooknud kalurid paigutati aresti-
mpija. Ärge ostke niisugust mait-
setut mööblit. Kuhu elatanut on
teie peres? Mu meeleolu oli kaht
karistatut nähes väga rõhustud.
Karistati üleanetat poissi.

Etteütles A 10.

3. II 34. a.

Sõbrad nägid haavatut sõdurit.
Värid liikusid haavatud sõduritega.
Hukkunud laeval oli palju varan-
dust. Oodatut ei tulnud. Isa aitas
õnnetut inimest. Õnnetud inimesed
palusid abi. Enna tallitas jalutut
sugulast. Kaks jalutud istusid

ja kerjasid. Maitseti seda maitse-
 tut toitu. Päikesel kiired langesid
 vastu värvitud majaseina. „Tont
 võtku sind, jõuetut mehest!“ ütles
 Märt. Äge tehke asjatut murinat!
 Kiideti seda väsimatut töömeest.
 Kas oliti upunud talumeest?
 Kanti emale kaht rongiärmetusel
 surma saanud. Korda rikkusid
 kaln joobnud. Püüdsid ^h meelitada
 teda vallatud poissi.

~~7.5 v.~~
~~2+~~

Vigu.

Sõbrad nägid haavatud sõ-
 durit. Ema talitas jalutit sugulast.

Kaks jalutat istusid ja sejasid. Pär-
 kesküired langesid vastu värvitud
 majaseina. „Tant võtke sind, jäuetut
 mehikest!“ ütles Märt. Kanti emale
 kaht kongiõnnetusel surmasaanud.
 Korda rikkusid kolm joobrut. Püüd-
 sin meelitada toda vallatud poissi.

Etteütlus № 11.

15. II 34. a.

Ta hääles oli niipalju aland-
 likkust ja haledust, et meil kõigil
 püüdis oli. Ta silmad hülgasid
 lapselikus õnnes. Lahkunud pere-
 emandate tunti helde inimesena.
 Flaiglasse toimetati kolm vigas-
 tatud töölist. Tulnud külalisi ter-
 vitati. Kolmele vigastatud töölisle

anti arstiabi. Kaks joobnud^t püherda-
 sid maas. Kõigjal valitses valgus
 ning pidulikkus. Laudkond oli pidu-
 lius meeleolu. Surnut ei kavitseta.
 Lohutage onneti pettunud ja kõhu-
 tut! Ajasin magusat juttu slatari-
 ga. Päikesekiired langes vastu ta
 värvitut pärske. Kukkis tukkus juba,
 kanad olid õrrel.

1,5 v.
 4 =

Vigu.

Ta nääles oli niipalju aland-
 likkust ja kaledust, et meil kõigil
 piirlik oli. Kaks joobnud püherda-
 sid maas.

Etteütles A/12.

9. III 34. a.

Kumbrid, mida me tarvitame, on
 araablastelt laenatud. Uskuge, nõnda
 ei vähendata kulusid! Muudugi
 ei viivitata siin minutitegi.
 Oota, söber, nii ei rehkentada, ega
 kirjutada. Raamatud on ainult
 ühingu liikmeil tarvitada. Miks
 ei lõpetada koosolekut? Siin ei tohi
 minutiteki viivitada! Selles talus
 tuleks rohkem hooneid kohendada.
 Meil ei lõunastada enne kella kahe-
 te. Lapsuke, ära lasketa pütsa!
 Kõve mütreid on raske katkestada.

6r.

Puudulik!

Vigu.

Muidugi ei viivitata siin
minutitki. Oota, sõber, nii ei keh-
kendata ega kirjutata. Miks ei
lõpetata kaasolekut? Meil ei lüu-
nastata enne kella kahte.

76. III 34. a.

Etteütlus № 13.

Raagus mets sinetas emal.
Tugevad kased tõusid nallide
kaugadena, otsegu müür vaata-
ja silma es. Emal, pedaka pruun-
nikoil oksil, tülitsesid kaks tedre-
kivast. Tsegi arg jänesepoeg pugus
välja oma peiduurkast, maitset haa-
vakoort, ja näksas paar korda arast-
ki. Selleks ajaks tõusis näikegi

horisondilt. Lõuni ruidisus... Kaugelt
 tiidid puuvedajate reed, ägamööda
 venisid üle mäeseljake.

Filoloog, (ta) dokument, diplom, foto-
 graaf, diagramm, geenius, haiglas,
 vesikall, hülgama, intiriid, atestaat, /
anektaat. /

~~3v. + 1v.~~

Hää!

Vigu

Emal, pedaka puunikaid oks-
 tel, tülitseid kaks tedrekikast.

Isegi arg jänesepoeg pugus välja
 oma peidumikast, maitses haava-
 koort ja näksas paar korda orast
 ki.

Indiviid, anekdoot

24. III 34. a

Etteütles 14.

Joo külma tuult, mu väsinud
 kind! Tee, tuuled, viige koju mu
 tervitused! Täheke, kullake, miks sa
 nii heledasti helgid? Lilleke, kiire
 on kadumas kevade! Väsinud män-
 daja, kuita Spartasse, ja kuulleta
 nõnda: „Isamaa seadusi austades
 langesime sin!“ Oh meri, mu südame
 veri! Tule, tuuleke, ja tõuka paati,
 vii Kuura-maale mind! Hans, neli-
 kümmendviis aastat vana, oli aus
 (sauna)mees. Vennad, kui koju jääd-
 sid, keitsid puhkama. Püüdke
 kinni, Soome tuuslaⁿ tuuletarve!

Lahingu-platsil nähti paari hingetud^t
 keha. Vanasti vaigistati viistega rõhu-
 tud rahvast. Kii ei loeta ega kirjuta-
 ta! Naabri Jüri, rikas taluperemees,
 tahtis uusi hooneid ehitada.

Väga hää!

Vigu.

Väsinud käändaja ketta Spartas-
 se ja kuuluta kõigile nõnda:

„Isamaa seaduse austades lan-
 gesime siin!” Oh mehi, mee süda-
 me veri! Hlans, nelikümme viis
 aastat vana, oli aus mees.

11.10.34. a.

Ai-as.

Oi-tes õu-na-puud lõh-na-
 vad hās-ti. Ja-he-dad tuu-led äät-
 su-ta-vad (pib) pih-la-ka ti-he-
 dat lat-va, kus kaks a-ge-dat
 varb-last tü-lit-se-vad. Mu-re-
 dad maa-si-kad pu-nas-tu-
 vad pait-ke-se pib-gust. Tü-se-
 dad mar-di-kad ja-lu-ta-
 vad ka-he-kõr-sil, si-le-dad
 tü-vad ri-pa-kil, ja uh-kel-da-
 vad a-ma vär-vi-lis-te kee-
 be-de-ga. Sa-mas a-ga si-ba-
 vad sa-le-dad ning (vāle) vā-le-
 dad si-pel-gad, kants-des tü-se-
 dat kōrt. Li-be-dat kit-vi-pir-da

möö-da kat-sub kann as-ja-tult
 püü-da säääl soojen soo-jen-de-
 vat no-be-dat kår-best. Sam-
 mal-du-nud jä-me-dad püu-tü-
 ved na-gi-se-vad sõb-ka-li-kult
 ja kuu-la-ta-vad, kui-das pi-
 kad ning sa-le-dad möö-ni-prei-
 lid mah-ge-vad maa ma-ge-dat
 vett, et pes-ta tal-mee o-ma är-
 nult le-hilt.

Hää!

Vigu.

Jahedad U) ja-he-dad tuu-led
 õõt-se-ta-vad pih-la-ka ti-he-dat

lat-va, keis kaks a/ge-dat
 varb-last tü-lit-se-vad. Tüs-si-
 dad mar-di-kad ja-le-ta-vad
 ko-hu-kõv-sil, (~~siled~~) si-le-dad
 tü-vad ri-pa-kil, ja uh-kel-
 da-vad ofma vär-vi-lis-te
 kuu-be-de-ga. Sa-mas a/ga
 si-ba-vad sa-le-dad, ning vä-
 le-dad si-pel-gad, kan-des tü-
 se-dat kõrt. Sam-mal-du-nud
 jät-me-dad puu-tü-ved na-gi-
 se-vad sõb-ka-li-kult ja kuu-
 la-ta-vad, kui-das pi-kad ning
 sa-le-dad moo-hi-prei-lid
 man-gu-vad ma-ge-dat vett,
 et pes-ta tol-mu ofma õr-nult

le-hilt. /

Etteütlus d'16.

19. IV 34. a.

Õudult ilub tuul kõlletunud
 nuude ladvus. Võõrud vanakest
 nähti majja minevat. Andres, kaia
 nuga vahedaks! Isegi mere alalised
 sõbrad, kajakad põgenevad temast
 tõrjui ajal. Sa ei oska areutada!
 Ära ole nii alatu! Kuldnosad, ha-
 ned, pardid, ^(kõrked) haigused, kõik jõud-
 sid juba sinu. Ära sellest loost
 kellekeegi kõnele! Paat süvati vette.
 Amet kõik, mis kiire annab, katus
 ei taida kedagi. Ära muutse nii-
 sugust maitsutut maoblit! Isegi side-
 sin kinkhi tema kriimustatud kätt

Vigu

Ühelt ühest koolitunud
 naine - kadus. Andres, kaia nuga
 vahetas! Isegi mere alalised sõl-
 lad, kajavad kõrgemad temast tor-
 ni ajal. Sa ei oska arvutada!
 "Ära ole nii alatu! Keldurkade,
 manded, pardid, keeled, haigused,
 kõik jõudsid juba sinu. Ära sel-
 lest loost kellelegi kõnle! Paat
 lüüti vette. Armet kõik, mis lei-
 ta saab, ketrus ei taida kedagi.
 "Ära muretsu kiskkest maitsetut
 määblit! Ma seadusin sinni tema
 kriimustatud kätt

(Etterlus #7) Et-te-ut-lus #7.

$$30.\overline{14} \quad 34.a.$$

Rechn - nat.

Kuis sax-de-le-vad i/lu-tu-led
veel ka-he-lisel na-ju-vad. Kuis
ka-sad na-did ni-ve su-led
ju pik-ka ba-de na-ju-vad, kuis
kuis-ka-vad veel har-vad kan-gad
kui na-jend na-va ni-je
kan-gad. Haru ni-hang ar-kab,
vaab, kaab sies ka-hi-na-na ka-
ju-ses. Aer ni-sik ba-salt ni-
se, vaab veel kuis-ki oh-the na-
ju-ses. Alt kan-halt ni-hi na-
na-las-tud kui oh-the ni-de
na-is-tab na-the. Ja ka-gel
ni-ni-fook-ni na-na lauw

~~ik-sin~~
~~uusk~~ uusk m^us-tu-des, kui m^a-les-
 tu-se seⁱit-se m^a-ha veel j^att-tes
 e^fha k^us-tu-des. Vaid k^a-ku-del,
 kees val-ge m^a-jak, veel hui-kab
 rau-gele hi-sal k^a-jak.

Veata Marta.

Xäa!